

KDY A ZA KOLIK

● **Židovské muzeum** má expozice v pěti historických objektech: Maiselova synagoga, Pinkasova synagoga, Španělská synagoga, Starý židovský hřbitov, Klausova synagoga.

Otevírací doba je od dubna do října 9 – 18, listopad až březen 9 – 16.30 h. Otevřeno je denně s výjimkou soboty a židovských svátků.

Společná vstupenka stojí 300 Kč, studenti, důchodci a děti od 6 do 15 let zaplatí 200 Kč, děti do 6 let zdarma. Vstupenka je platná i do Galerie Roberta Guttmana (samostatný lístek 30 Kč).

Tip: Velmi mohou ušetřit a zároveň se něco dozvědět tuzemští návštěvníci. Každou neděli od 14 h se koná prohlídka s odborným výkladem, v případě zájmu po předchozí dohodě lze domluvit i jiný termín. Dospělí 65 Kč, děti 6 – 15 let, studenti 35 Kč. Bližší informace podá Rezervační centrum, U Starého hřbitova 3a, Praha 1, tel.: 222 317 191, e-mail: rezervacni.centrum@jewishmuseum.cz

● **Staronová synagoga** funguje samostatně. Přístupná je od neděle do čtvrtka 9.30 – 18, v pátek do 17 h, v sobotu je zavřeno. Platí sem zvláštní vstupenky, kupují se v obchodě naproti. Dospělí 200 Kč, studenti a děti 6 – 15 let 140 Kč.

● **Židovský hřbitov** na Žižkově (Fibichova ulice, Praha 3) je otevřen každé úterý a čtvrtek 9 – 13 h. Cena vstupného 20 Kč.

Do synagogy a hřbitova by měli mít muži zakrytou hlavu, erární jarmulky jsou k dispozici u vstupů.

● **Bohoslužby**

Staronová synagoga: 30. 4. pátek, začátek šabatu 20.01 h. Ve všední dny bohoslužby ráno v 8 h, v sobotu v 9 h.

Jeruzalémská synagoga: 30. 4. pátek, začátek šabatu 20 h. V sobotu ráno bohoslužby v 8.45 h.

Španělská synagoga: každý pátek v 18 h.

Staronová synagoga – jádro pražského židovského města.

FOTO: ADELA POLÁKOVÁ

→ v Evropě. U jeho zrodu v roce 1906 stál hebraista dr. Salomon Hugo Lieben a původním záměrem bylo shromáždit cenné předměty z pražského ghetta, které prošlo koncem 19. a počátkem 20. století rozsáhlou asanací.

Tehdy už se nedalo nic dělat. Pražské ghetto prožívalo velký úpadek – jelikož byla v polovině 19. století zrušena povinnost Židů pobývat v ghettech, zámožní se začali stěhovat do honosných domů v okolí a ghetto se stalo domovem chudiny. Bylo tu přelidněno, epidemie se plížily ulicemi, podporovány naprosto nedostatečnou hygienou. A tak byl v roce 1889 přijat rozsáhlý plán přestavby. Demolice začaly o sedm let později a na konci celé akce, často kritizované pro necitlivost k cenným historickým budovám, stál Josefov jako vyměněný. Z toho původního zůstaly jen náznaky půdorysu a komunikací, našťastí také důležité synagogy a Starý židovský hřbitov.

Osobitý ráz, který přečkal i asanaci, vtiskl pražskému ghettu v 16. století Mordechaj

Maisel (Mayzl, narozen 1528). Nechal vydláždit ulice, postaral se o přestavbu řady domů, financoval stavbu Výsoke synagogy či úpravy v okolí Staronové synagogy.

Maiselova synagoga stojí poněkud stranou úplného srdce bývalého ghetta. Je trochu zastrčená mezi okolními domy pocházejícími právě z doby asanace. Maisel koupil pozemek v roce 1590, kdy platil zákaz podobných staveb. Maisel však dostal privilegium od samotného císaře Rudolfa II. Byl totiž jeho „dvorním Židem“, působil mu peníze a také s představiteli stavů byl zadobře, což dokázal zúročit ve prospěch ghetta a lidí potřebných. Byl „člověkem, jehož milosrdenství nezná hranic“, jak ho charakterizuje nápis na náhrobním kameni na Starém židovském hřbitově.

Když v roce 1591 získal ono privilegium, dal ihned zahájit práce. O rok později, na svátek radosti z Tóry (Simchat Tora), byla synagoga vysvěcena. V roce 1689 budovu značně poškodil požár a opravena byla v barokním slohu. Dnešní podoba je

výsledkem přestavby z let 1893 až 1905.

V Maiselově synagoze dostává návštěvník první lekci z dějin Židů v Čechách a na Moravě – jakýsi průřez od prvního osídlení až po počátky emancipace koncem 18. století. Dovídá se víc o renesanci a Maiselovi samém a vidí díla významných učenců – rabi Löwa či Davida Oppenheima.

Renesance a doba vlády Rudolfa II. byla pro pražské ghetto obdobím relativního klidu. Mnohde se píše dokonce o zlatých časech. Staroměstští sice císaře opakovaně žádali o vykázaní Židů z města, Rudolf ale jejich tlaku odolal. Byl to čas učenosti, hospodářského a kulturního rozkvětu, doba velkých osobností...

„Zázračný“ rabi Löw byl přítelem Mordechaje Maisela. Narodil se roku 1512 v Poznani a v Praze působil s přestávkami od roku 1573 až do smrti v roce 1609. Je opředen legendou o Golemovi (viz rámeček). Rabi Löw, známý též jako Maharal (zkratka z hebrejských slov Morenu ha-rav Löw – náš učitel, náš pán Löw) byl však především velkým talmudickým učením, dokonce největším v tehdejší Evropě. V Praze založil a vedl talmudickou školu, jež stávala na místě dnešní Klausové synagogy, a jakožto schopný organizátor s mimořádně silnou autoritou položil základy mnoha dobročinných a jiných spolků.

O Španělské synagoze, Libuši a kronikách

Lekce o dějinách českých a moravských Židů pokračuje ve Španělské synagoze, která stojí ve Věžeňské ulici. Mezi josefovskými synagogami je nejmladší – byla postavena až roku 1868 v maurském stylu – ale stojí na místě nejstarší pražské židovské modlitebny, které se říkalo Stará škola.

Židé přicházeli do českých zemí odedávna jako kupci. Kdy se tu první z nich usadili, se přesně neví. Podle pověsti kněžna Libuše prorokovala, že za jejího vnuka přijde do Čech cizí národ, a bude-li vládně přijat, přinese zemi štěstí. „A proto, když za Hostivíta v roce 860

Magazín IN spolupracuje
s agenturou
Czechtourism